

III ROK APLIKACJI

I. ETYKA RADCY PRAWNEGO

1. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej radcy prawnego w świetle Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

KAZUS

Radca prawny wszczął postępowanie sądowe, w ramach którego dochodzi wynagrodzenia od podmiotu, na rzecz którego świadczył pomoc prawną. W ocenie byłego klienta radcy prawnego dochodzone roszczenie jest nienależne, natomiast radca prawny w toku sprawy ujawnia szczegóły prowadzonych spraw. Były klient powziął wątpliwość, czy tego rodzaju zachowanie radcy prawnego nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego (czy nie jest ujawnianiem tajemnicy zawodowej)? Proszę ocenić postępowanie radcy prawnego.

2. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zagadnienie wykorzystania w interesie własnym radcy prawnego informacji i dokumentów otrzymanych od klienta, w związku ze świadczeniem na jego rzecz pomocy prawnej.

KAZUS

Czy dopuszczalne jest przedstawienie w postępowaniu sądowym dokumentów, wydruków i innych środków dowodowych, jakie zostały wytworzone przez radcę prawnego przy wykonywaniu usługi na rzecz danego klienta, w celu dochodzenia od tego klienta zapłaty wynagrodzenia?

3. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zagadnienie obowiązku zachowania tajemnicy negocjacji przez radcę prawnego.

KAZUS

Czy w przypadku, gdy w piśmie adresowanym bezpośrednio do klienta radcy prawnego, zawierającym propozycje ugodowe, zastrzeżono poufność, radca prawny, który nie brał czynnego udziału w negocjacjach, może przedstawić takie pismo, jako dowód w sprawie cywilnej, toczącej się pomiędzy jego klientem a autorem tegoż pisma?

4. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić obowiązki radcy prawnego wobec klienta w świetle przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

KAZUS

Czy dopuszczalne jest ujawnienie w interesie klienta przez reprezentującego go radcę prawnego korespondencji prowadzonej z wykorzystaniem poczty elektronicznej, jako dowodu w postępowaniu cywilnym, potwierdzającego przebieg i ustalenia negocjacji ugodowych

prowadzonych w imieniu klienta z radcą prawnym będącym pełnomocnikiem strony przeciwnej?

5. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić podobieństwa i różnice między informowaniem o wykonywaniu zawodu radcy prawnego oraz działalności z nim związanej a pozyskiwaniem klientów w świetle przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

KAZUS

Czy dopuszczalne jest złożenie przez radcę prawnego informacji o wykonywaniu zawodu oraz działalności z nim związanej w przedsiębiorstwie, w którym w przeszłości świadczył on pomoc prawną w ramach współpracy z kancelarią obsługującą przedsiębiorstwo, w celu nawiązania stosunku prawnego w przedmiocie świadczenia pomocy prawnej, w sytuacji zakończenia współpracy między tą kancelarią i tym przedsiębiorstwem?

6. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zasady pozyskiwania klientów w świetle przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

KAZUS

Firma specjalizująca się w opracowywaniu ofert i poszukiwaniu klientów przygotowała na zlecenie radcy prawnego oferty współpracy w ramach prowadzonej przez niego kancelarii – świadczenia usług pomocy prawnej w zakresie zamówień publicznych adresowane do potencjalnych klientów, zarówno zamawiających, jak i wykonawców w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 1129 z późn. zm.). W ofertach zawarła m.in. informację, że *dewizą działania Kancelarii jest zasada pełnego usatysfakcjonowania Klienta*, która znajduje swój wyraz we wzorze umowy z klientem, stanowiącym załącznik do ofert. Ponadto oferty zawierają stwierdzenie, że *dzięki doskonałym wynikom pracy, Kancelaria jest w stanie w sposób profesjonalny świadczyć pomoc prawną w projektach Klienta*. Wskazana firma zamierza wysłać na zlecenie radcy prawnego przygotowane oferty na adresy instytucji (w przypadku zamawiających) oraz na adresy wskazane jako adresy prowadzenia działalności gospodarczej (w przypadku wykonawców) pocztą tradycyjną, faksem oraz pocztą elektroniczną. Proszę ocenić wskazaną treść ofert oraz planowane formy ich przesłania potencjalnym klientom w świetle przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Proszę wyjaśnić, czy dla oceny stanu faktycznego ma znaczenie, że oferty przygotowała i będzie wysyłała firma specjalizująca się w opracowywaniu ofert i poszukiwaniu klientów, a nie radca prawny, który potencjalnie świadczyć będzie pomoc prawną.

7. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić ograniczenia w informowaniu o wykonywaniu zawodu radcy prawnego oraz działalności z nim związanej w świetle przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

KAZUS

Czy dopuszczalne jest korzystanie z opcji „promuj post” na portalu społecznościowym kancelarii radcy prawnego? Czy dopuszczalne jest umieszczanie na samochodzie używanym

przy wykonywaniu zawodu przez radcę prawnego adresu strony internetowej kancelarii prowadzonej przez tego radcę prawnego oraz numeru telefonu?

8. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zasady informowania o wykonywaniu zawodu radcy prawnego oraz działalności z nim związanej w świetle przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

KAZUS

Czy zgodne z przepisami byłoby zamieszczenie ogłoszenia kancelarii radcy prawnego:

- a) na informacyjnej mapie powiatu (ogłoszenie o wymiarach 8 x 4 cm),
- b) na telebimie o wymiarach 12 m² (statyczna plansza wyświetlana co 7 minut),

z zastrzeżeniem, że ogłoszenie nie zawierałoby znamion reklamy, tj. zwrotów *najtańszy*, *najlepszy*, *najskuteczniejszy* itp.?

9. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić regulacje prawne dotyczące wynagrodzenia radcy prawnego.

KAZUS

Czy radca prawny godząc się w umowie z klientem na podział kosztów zastępstwa prawnego w ten sposób, iż z odzyskanych od strony przeciwnej kosztów zastępstwa wypłaca klientowi 50% wynagrodzenia, nie narusza przepisów ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych oraz Kodeksu Etyki Radcy Prawnego? Czy składając powództwo o zapłatę i nie ujawniając umowy z klientem, radca prawny wprowadza sąd w błąd co do wysokości żądania kosztów zastępstwa procesowego?

10. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę wskazać części składowe wynagrodzenia radcy prawnego oraz omówić zasady ustalenia dodatkowego honorarium radcy prawnego za pomyślny wynik sprawy.

KAZUS

Czy w umowie z klientem wynagrodzenie radcy prawnego może być określone jako *pro bono* przy założeniu, że w przypadku wygranej sprawy klient zapłaci radcy prawnemu wynagrodzenie w kwocie X złotych, tj. koszty, jakie zostaną mu zasądzone przez sąd od drugiej strony w przypadku pozytywnego zakończenia sprawy, natomiast w przypadku przegrania sprawy klient zapłaci radcy prawnemu wynagrodzenie w kwocie Y złotych? Czy takie postanowienia będą dopuszczalne i nie naruszą przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego?

11. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zasady deponowania środków klienta na rachunku bankowym radcy prawnego oraz zasady postępowania radcy prawnego ze środkami klienta przeznaczonymi na wydatki i opłaty.

KAZUS

Czy w umowie o świadczenie pomocy prawnej dopuszczalne jest ustalenie dodatkowego wynagrodzenia dla radcy prawnego za pomyślny wynik sprawy przy założeniu ustalenia wynagrodzenia podstawowego zgodnie z obowiązującymi zasadami?

12. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zasady przystąpienia kolejnego radcy prawnego do sprawy lub przejęcia przez niego sprawy od prowadzącego ją radcy prawnego.

KAZUS

W jaki sposób radca prawny, którego stosunek pracy ustał w trakcie prowadzenia postępowania sądowego lub egzekucyjnego (były pracownik) może w skuteczny sposób wyegzekwować stosowanie przez byłego pracodawcę zasad rozliczeń kosztów według zasad określonych w Kodeksie Etyki Radcy Prawnego? Czy np. Krajowa Izba Radców Prawnych lub okręgowa izba radców prawnych może skierować na prośbę radcy wystąpienie do pracodawcy o przestrzeganie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego ze wskazaniem spraw, których dotyczy rozliczenie lub czy może to stanowić podstawę do wizytacji u pracodawcy? Czy radcowie prawni przestrzegają ww. przepisu?

13. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić pomoc grzecznościową w stosunkach pomiędzy radcami prawnymi.

KAZUS

Czy wydawanie łącznych (wspólnych) opinii prawnych przez kilku radców prawnych narusza zasadę niezależności i samodzielności zawodu radcy prawnego?

14. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zasady informowania o wykonywaniu zawodu, pozyskiwania klientów oraz wykonywania czynności zawodowych drogą elektroniczną przez radcę prawnego.

KAZUS

Czy radca prawny niewykonyjący zawodu ma prawo używać tytułu zawodowego np. na portalu LinkedIn?

15. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić problematykę odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego do aplikantów radcowskich.

KAZUS

Czy aplikant radcowski, jako członek samorządu, jest uprawniony do korzystania z własnych wizytówek, na których bezpośrednio uwidocznione jest jego członkostwo w izbie (wskazana okręgowa izba radców prawnych oraz numer wpisu aplikanta)? Czy istnieje możliwość wykorzystania znaku graficznego danej oirp wg przynależności do izby lub KIRP poprzez umieszczenie znaku/logo na takiej wizytówce?

16. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić problematykę świadczenia pomocy prawnej przez radcę prawnego w przypadku braku posiadania wystarczającej wiedzy lub doświadczenia z zakresu objętego zleceniem klienta.

KAZUS

Czy podjęciu przez radcę prawnego, w związku z wyznaczeniem przez dziekana rady okręgowej izby radców prawnych, funkcji tymczasowego pełnomocnika szczególnego (art. 138n ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa) z urzędu w postępowaniu podatkowym nie stoi na przeszkodzie regulacja art. 12 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w związku z niezajmowaniem się przez tego radcę prawnego problematyką podatkową oraz niewspółpracowaniem z osobami zajmującymi się udzielaniem pomocy prawnej w tym zakresie?

17. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić stosunki radcy prawnego z klientem w świetle Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

KAZUS

Członek spółdzielni mieszkaniowej zwrócił się z prośbą o wyjaśnienie następujących zagadnień:

- a) czy nie zachodzi konflikt interesów i nie jest naruszana etyka radcowska, gdy radca prawny zatrudniony w tej spółdzielni na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony reprezentuje w sądzie spółdzielnię (zarząd) w sprawie pomiędzy spółdzielnią a członkiem tej spółdzielni, właścicielem jej majątku i jednocześnie chlebodawcą tegoż radcy prawnego?
- b) Czy radca prawny ma obowiązek świadczenia, dla swoich chlebodawców – członków spółdzielni, nieodpłatnych porad prawnych w dniach ustalonych dyżurów? Czy obowiązki radcy prawnego dotyczą tylko współpracy z zarządem i radą nadzorczą tej spółdzielni z pominięciem członków?
- c) Czy radca prawny, mając na względzie etykę radcowską, powinien przeciwstawiać się bezprawnym działaniom zarządu spółdzielni, działającego na szkodę członków i jakie ciążą na nim obowiązki oraz czy ma obowiązek kierowania zawiadomień do prokuratury w tym względzie?

18. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę wskazać przypadki, w których radca prawny ma obowiązek wyłączyć się z prowadzenia sprawy w świetle przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

KAZUS

Czy dopuszczalne jest łączenie wykonywania zawodu radcy prawnego z funkcją prezesa zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w której przeważającą działalnością jest *pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania* (70.22.Z)?

19. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zasady stosowania przez radcę prawnego logo Krajowej Izby Radców Prawnych oraz okręgowej izby radców prawnych.

KAZUS

Radca prawny zwrócił się z prośbą o udzielenie porady, czy umieszczenie na stroju sportowym (stroju kolarskim): 1) logotypu kancelarii; 2) logotypu oirp, KIRP; 3) adresu www strony internetowej kancelarii lub prowadzonych blogów może narazić go na odpowiedzialność dyscyplinarną? W przypadku uznania umieszczenia wymienionych oznaczeń pod pewnymi warunkami za dopuszczalne, w jaki sposób należy postąpić, aby uniknąć zarzutu popełnienia deliktu dyscyplinarnego? Proszę doradzić radcy prawnemu.

20. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić obowiązki radcy prawnego – mediatora w świetle Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

KAZUS

Radca prawny świadczy pomoc prawną na rzecz klientów indywidualnych pozostających w sporach z bankami, powstałych na tle zawartych umów o kredyt waloryzowany kursem CHF. Z uwagi na wysokie kwalifikacje zawodowe otrzymał propozycję podjęcia się funkcji mediatora Centrum Mediacji przy Komisji Nadzoru Finansowego w sprawach dotyczących roszczeń powstałych w związku z zawarciem umów o kredyt waloryzowany kursem CHF. Proszę doradzić radcy prawnemu, czy może bez przeszkód pełnić funkcję mediatora w opisanym stanie faktycznym.

21. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę wskazać niezbędne – w świetle przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego – elementy umowy radcy prawnego z klientem, będącym osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej.

KAZUS

Radca prawny jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Powiatowym Urzędzie Pracy i do jego obowiązków należy standardowa obsługa tej powiatowej jednostki organizacyjnej. Poza obowiązkami wynikającymi z bieżącej obsługi PUP radca prawny otrzymuje zadania związane z obsługą jednostki samorządu terytorialnego, jaką jest powiat. Zadania te obejmują między innymi reprezentowanie przed sądami, opiniowanie umów i uchwał. Mimo otrzymywanych zadań dodatkowych radca prawny nie ma zawartej odrębnej umowy z powiatem.

Proszę ocenić w świetle przedstawionego stanu faktycznego:

- a) w jakiej relacji pozostają ze sobą Powiatowy Urząd Pracy oraz powiat?
- b) czy radca prawny w celu świadczenia pomocy prawnej zgodnie z wymogami ustawy o radcach prawnych oraz Kodeksu Etyki Radcy Prawnego powinien zawrzeć z powiatem odrębną umowę o świadczenie pomocy prawnej, czy też wystarczające jest związanie umową z Powiatowym Urzędem Pracy?

22. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę scharakteryzować zasadę lojalności i koleżeństwa wynikającą z Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

KAZUS

Radca prawny otrzymał pełnomocnictwo do samodzielnego reprezentowania mocodawcy w postępowaniu cywilnym w sprawie o zapłatę przeciwko adwokatowi. Wierzytelność przysługująca mocodawcy wynika z umowy pożyczki zawartej pomiędzy mocodawcą a adwokatem – osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą z przeznaczeniem przedmiotu pożyczki na finansowanie działalności gospodarczej adwokata. Czy radca prawny ma obowiązek zawiadomić dziekana rady okręgowej izby radców prawnych o fakcie udzielenia pełnomocnictwa do reprezentowania mocodawcy w postępowaniu cywilnym w sprawie o zapłatę przeciwko adwokatowi, jak również do dokonania wszelkich czynności faktycznych i prawnych zmierzających do ugodowej spłaty zadłużenia?

23. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zagadnienie zajęć niedopuszczalnych oraz konfliktu interesów w zakresie dotyczącym świadczenia przez radcę prawnego doradztwa oraz pełnienia roli obrońcy lub pełnomocnika.

KAZUS

Czy świadczenie obsługi prawnej osobie fizycznej – byłemu pełniącemu obowiązki dyrektora samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej (SPZOZ) w sprawie cywilnej o naruszenie dóbr osobistych, które powód – były pracownik łączy z wypowiedzeniem umowy o pracę przez SPZOZ, jest dopuszczalne w świetle przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego? Czy fakt świadczenia przez radcę prawnego wcześniej pomocy prawnej na rzecz SPZOZ mógłby być uznany za nieuzasadnioną przewagę na rzecz klienta (byłego dyrektora SPZOZ)?

24. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zasady świadczenia pomocy prawnej na rzecz jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną w świetle Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

KAZUS

Czy dopuszczalne jest świadczenie pomocy prawnej na rzecz spółek zależnych w ramach modelu rozwiązań organizacyjno-prawnych opierającego się na następujących założeniach:

- a) radcowie prawni zatrudnieni są na podstawie umów o pracę przez spółkę akcyjną będącą spółką dominującą;
- b) spółka dominująca ma zawarte porozumienia ze spółkami zależnymi określające zasady zapewnienia tzw. ładu korporacyjnego w obrębie grupy kapitałowej, w skład której spółki te wchodzi;
- c) radcowie prawni zatrudnieni w spółce dominującej mają świadczyć pomoc prawną na rzecz spółek zależnych w ramach umowy o pracę zawartej ze spółką dominującą, przy czym w założeniu modelowym możliwe jest też świadczenie pomocy prawnej na rzecz spółki dominującej, tj. na rzecz pracodawcy.

25. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę wskazać, w jakich sytuacjach radcę prawnego obowiązuje zakaz świadczenia pomocy prawnej.

KAZUS

Radca prawny przez okres trzech lat świadczył pomoc prawną na rzecz podmiotu leczniczego w ramach stałej obsługi prawnej. Czynności zawodowe radcy prawnego obejmowały także reprezentację klienta w sporach sądowych, których przedmiotem były roszczenia pracownicze oraz roszczenia formułowane w związku z błędami medycznymi. Po zakończeniu współpracy z podmiotem leczniczym radca prawny postanowił zmienić profil swojej działalności zawodowej i zająć się na szerszą skalę reprezentowaniem w sporach sądowych osób poszkodowanych błędami medycznymi, w tym także przeciwko podmiotowi leczniczemu, z którym współpracował. Proszę ocenić czy dopuszczalne będzie reprezentowanie przez radcę prawnego klienta w sporach poszkodowanych błędami medycznymi, w których stroną przeciwną będzie podmiot leczniczy, wcześniej związany z radcą prawnym umową o stałą obsługę prawną.

26. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę przedstawić, w jakich okolicznościach radca prawny zobowiązany jest odmówić udzielenia pomocy prawnej/

KAZUS

Czy radca prawny współpracujący z innym radcą prawnym u tego samego pracodawcy w ramach jednej komórki organizacyjnej może podjąć się reprezentowania pracodawcy w sporze powstałym w związku z pozwem drugiego radcy prawnego o uznanie złożonego mu przez tego pracodawcę oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę za wypowiedzeniem za bezskuteczne? Jakie okoliczności należy wziąć pod uwagę przy ocenie możliwości udzielenia pomocy prawnej w tej sytuacji?

27. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę przedstawić różnice między zakazem udzielenia pomocy prawnej a zakazem doradzania przez radcę prawnego na tle przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

KAZUS

Czy radca prawny ma obowiązek wyłączenia się od prowadzenia spraw w organie administracji publicznej, w których wcześniej brał udział jako pracownik merytoryczny tego organu, nieposiadający jeszcze tytułu zawodowego radcy prawnego? Czy pracownika organu administracji publicznej podejmującego czynności merytoryczne przy wydawaniu decyzji administracyjnych należy traktować jako osobę pełniącą funkcję publiczną?

28. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zagadnienie obowiązku unikania konfliktu interesów na tle przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

KAZUS

Czy radcowie prawni wykonujący zawód w ramach jednej kancelarii radców prawnych mogą reprezentować przeciwne strony postępowania sądowego? Oceny należy dokonać w pryzmie przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz ustawy o radcach prawnych.

29. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę wskazać i uzasadnić, na jakim etapie świadczenia pomocy prawnej aktualizuje się obowiązek weryfikacji przez radcę prawnego czy nie zachodzi konflikt interesów.

KAZUS

Radca prawny związany jest umową zlecenie z gminą, na mocy której świadczy jej stałą obsługę prawną. Gmina posiada 100% udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, która zajmuje się usługami komunalnymi. Spółka ta zaproponowała radcy prawnemu – w związku z pozytywną rekomendacją wójta gminy – zawarcie umowy o stałą obsługę prawną spółki. Spółka ma wiedzę o tym, że radca prawny świadczy stałą obsługę prawną na rzecz gminy i jednocześnie wyraziła zgodę na wyłączenie z zakresu obsługi prawnej spółki spraw dotyczących gminy. Proszę ocenić czy dopuszczalne jest zawarcie umowy przez radcę prawnego ze wskazaną spółką. Proszę wskazać, jakie ograniczenia w stosunku do radcy prawnego wynikają z przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w przypadku uznania, że zawarcie umowy jest dopuszczalne.

30. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zagadnienie zajęć niedopuszczalnych w świetle regulacji Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

KAZUS

Czy prowadzenie kancelarii radcy prawnego w formie jednoosobowej działalności gospodarczej i jednocześnie świadczenie usług prawnych w zakresie ochrony danych osobowych, w tym pełnienie funkcji Inspektora Ochrony Danych Osobowych w ramach tej kancelarii, będzie naruszało postanowienia Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego?

31. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę wymienić i scharakteryzować obowiązki radcy prawnego, jakie ciążyą na nim ze względu na obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej.

KAZUS

Kancelaria radców prawnych, prowadzona w formie spółki partnerskiej dysponuje lokalem usługowym o powierzchni 200 m². Z uwagi na ograniczenie liczby pracowników ponad połowa powierzchni lokalu jest niewykorzystana. Partnerzy podjęli decyzję o wynajęciu pozostałej części lokalu przedsiębiorcom zewnętrznym, dopuszczając możliwość korzystania także z infrastruktury informatycznej spółki, znajdującej się w lokalu. W tym celu rozszerzyli zakres działalności spółki o działalność polegającą na wynajmie powierzchni biurowych. Następnie spółka zawarła dwie umowy najmu z przedsiębiorcami działającymi w branży kurierskiej. Proszę ocenić czy wskazane postępowanie radców prawnych, którzy są partnerami spółki, było zgodne z zasadami wynikającymi z Kodeksu Etyki Radców Prawnych.

32. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę przedstawić i opisać sytuacje, w których radca prawny nie może świadczyć pomocy prawnej w roli obrońcy lub pełnomocnika.

KAZUS

Radca prawny opracował i przeprowadził szkolenie w formie e-learningowej z zakresu prawa pracy i odpłatnie udzielił klientowi prawa do korzystania z tego szkolenia. Prawo to obejmowało także aktualizację szkolenia w okresie późniejszym. Co istotne, radca prawny nie świadczył temu klientowi żadnej pomocy prawnej w innej formie. Po roku od daty przeprowadzenia szkolenia spółka, z którą radca prawny zawarł umowę o stałą obsługę prawną, zleciła sporządzenie i wniesienie pozwu o zapłatę należności przeciwko klientowi, któremu

radca prawny przeprowadził rzeczzone szkolenie i udzielił prawa do korzystania z niego w przyszłości. Proszę dokonać oceny czy wykonanie usługi przeprowadzenia szkolenia i następnie udzielenia przez radcę prawnego prawa do korzystania z opracowanego szkolenia w przyszłości powoduje, że osobę uprawnioną do korzystania ze szkolenia należy traktować w okresie obowiązywania tego prawa jako innego klienta w jakiegokolwiek sprawie, o którym mowa w art. 28 ust. 2 *in fine* Kodeksu Etyki Radcy Prawnego?

33. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić podstawowe cele wprowadzenia zasady obowiązku unikania konfliktu interesów w rozumieniu przepisów Kodeksu Etyki Radców Prawnych.

KAZUS

Proszę omówić obowiązki i sposób postępowania radcy prawnego, wykonującego zawód na podstawie umowy o pracę u jednego pracodawcy wraz z innymi radcami prawnymi, z tym zastrzeżeniem, że w innych komórkach organizacyjnych, któremu przełożony wydał polecenie służbowe opracowania opinii prawnej dotyczącej stosunku pracy jednego z pracujących u tego samego pracodawcy radcy prawnego. Proszę doradzić pracodawcy i wskazać właściwy sposób postępowania względem podległych mu radców prawnych w sytuacji konieczności uczestniczenia w sporze sądowym z jednym z nich.

34. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zagadnienie dyspozytywności zakazu doradzania w kontekście obowiązku unikania konfliktu interesów.

KAZUS

Radca prawny prowadzi stałą obsługę prawną przedsiębiorcy X zajmującego się budową i komercyjną eksploatacją (wynajmem lokali) centrów handlowych. W ramach czynności zawodowych dowiedział się, że klient ten zakupił nieruchomość pod budowę centrum handlowego, która ma ruszyć po uzyskaniu pozwolenia na budowę. W rozmowie z innym ze swoich stale obsługiwanych klientów przedsiębiorcą B, który prowadzi sieć dystrybucyjną artykułów szybko zbywalnych, wspomniał o planach przedsiębiorcy X. Na podstawie tej informacji przedsiębiorca B planuje wynająć lokal w nowym centrum handlowym przedsiębiorcy X. Poprosił radcę prawnego o skontaktowanie go z właściwą osobą ze strony przedsiębiorcy X w celu zawarcia umowy najmu i przekazania warunków handlowych na jakich były skłonny zawrzeć umowę. Wskaż jak powinien w takiej sytuacji postąpić radca prawny.

35. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę ocenić dopuszczalność – na gruncie przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz art. 387 k.s.h. – możliwości łączenia przez radcę prawnego funkcji członka rady nadzorczej spółki akcyjnej i świadczenia usług w zakresie pomocy prawnej na rzecz tej spółki.

KAZUS

Proszę dokonać oceny z uwzględnieniem różnych form, w jakich radca prawny może świadczyć pomoc prawną.

36. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić skutki stwierdzenia w trakcie prowadzenia sprawy przez radcę prawnego zaistnienia sprzeczności interesów między nim a klientem. Jaki powinien być sposób postępowania radcy prawnego w zaistniałej sytuacji ?

KAZUS

Czy radca prawny w przypadku zaistnienia sprzeczności interesów między nim a klientem, w celu jego uniknięcia, może udzielić pełnomocnictwa substytucyjnego innemu radcy prawnemu?

37. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę wymienić sytuacje, w których radca prawny nie może udzielić pomocy prawnej zgodnie z postanowieniami Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

KAZUS

Radca prawny jest pełnomocnikiem pokrzywdzonego w sprawie karnej. W trakcie postępowania został w tym postępowaniu przesłuchany w charakterze świadka. W czasie przesłuchania w postępowaniu przygotowawczym odmówił on udzielenia odpowiedzi na wszystkie pytania z uwagi na obowiązującą radcę prawnego tajemnicę zawodową. Świadczenie pomocy prawnej rozpoczął przed przesłuchaniem go w charakterze świadka, a pełnomocnictwo do reprezentacji pokrzywdzonego złożył organowi prowadzącemu postępowanie przed tą czynnością. Proszę udzielić odpowiedzi na pytanie: czy radca prawny może kontynuować świadczenie pomocy prawnej w sytuacji opisanej powyżej?

38. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zagadnienie konfliktu interesów.

KAZUS

Radca prawny świadczy pomoc prawną na rzecz gminy, został wyznaczony pełnomocnikiem z urzędu dla osoby fizycznej w sprawie przeciwko tej gminie. Proszę omówić, jakie czynności winien wykonać radca prawny w powyższej sytuacji.

39. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę przedstawić sposoby pozwalające na uniknięcie konfliktu interesów w przypadku stwierdzenia przez radcę prawnego jego istnienia.

KAZUS

Małżonek radcy prawnego jest zatrudniony w charakterze pracownika merytorycznego w jednostce samorządu terytorialnego, jednostka ta chce zlecić radcy prawnemu prowadzenie sprawy w imieniu tej jednostki. Proszę udzielić odpowiedzi na pytanie: czy radca prawny powinien przyjąć to zlecenie?

40. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zasadę zaufania klienta do radcy prawnego.

KAZUS

Radca prawny w ramach prowadzonej kancelarii radcy prawnego zawarł z klientami liczne umowy na prowadzenie postępowań sądowych. Radca prawny zmienił formę wykonywania zawodu z kancelarii radcy prawnego na formę umów cywilno-prawnych. Proszę odpowiedzieć

na pytanie: czy radca prawny może kontynuować prowadzenie spraw wszczętych i niezakończonych w czasie prowadzenia kancelarii, po jej zamknięciu?

41. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę przedstawić zasady, jakim podlegają ustalenia co do wynagrodzenia radcy prawnego zgodnie z Kodeksem Etyki Radcy Prawnego.

KAZUS

Radca prawny w umowie cywilno-prawnej zawartej z klientem określił miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe, a w postanowieniach dotyczących „kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu sądowym oraz w innych postępowaniach” przewidziano, iż „Wspomniane powyżej wynagrodzenie ryczałtowe nie obejmuje kosztów zastępstwa procesowego w zasądzonych przez sąd oraz przyznanych przez organy egzekucyjne w prowadzonych sprawach. Koszty te przysługują wykonawcy w całości po wyegzekwowaniu ich od dłużnika, przy czym w pierwszej kolejności środki ściągnięte lub zapłacone przez dłużnika będą zaliczane przez zamawiającego na pokrycie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego”. Proszę ocenić poprawność postanowień zawartych w umowie odnoszących się do kosztów zastępstwa procesowego.

42. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zasadę dbałości o godność zawodu radcy prawnego i jej znaczenie na gruncie przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych.

KAZUS

Radca prawny po zakończeniu pracy w piątek w późnych godzinach wieczornych wdał się w sprzeczkę z inną osobą, w trakcie wykonywania zakupów w osiedlowym sklepie. Sprzeczka przybrała gwałtowny obrót, z dwóch stron padły określenia powszechnie uznane za obelżywe. Obsługa sklepu wezwała na interwencję patrol policji. W trakcie rutynowego rozpytania obaj uczestnicy sprzeczki przedstawili swój opis przebiegu sytuacji. Radca prawny składając ustne wyjaśnienia, powołał się na fakt wykonywania zawodu radcy prawnego, jako zawodu zaufania publicznego, i na tej podstawie domagał się uznania od funkcjonariuszy policji wiarygodności swoich twierdzeń. Proszę ocenić postępowanie radcy prawnego w kontekście zasady dbałości o godność zawodu radcy prawnego.

43. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zakres stosowania Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz Kodeksu Etyki CCBE. Proszę omówić skutki naruszenia przez radcę prawnego oraz aplikanta radcowskiego Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

KAZUS

Radca prawny Jan Kowalski został wpisany na listę radców prawnych na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 3 ustawy o radcach prawnych. Po wpisie na listę radców prawnych jeden z radców prawnych poinformował radę okręgową izby radców prawnych, że Jan Kowalski jeszcze jako adwokat notorycznie nie rozliczał się z klientami z pobranych środków na prowadzenie sprawy, nie przekazywał informacji o stanie spraw oraz nie oddawał dokumentów klientom. W stosunku do Jana Kowalskiego jako adwokata prowadzone było kilka postępowań dyscyplinarnych

związanych z powyższymi czynami. Adwokat sam wniósł o skreślenie z listy adwokatów i powadzone postępowania dyscyplinarne zostały umorzone. Na wezwania dziekana rady okręgowej izby radców prawnych do złożenia wyjaśnień w tym zakresie Jan Kowalski złożył wyjaśnienia po 30 dniach od daty odebrania wezwania. W swoich wyjaśnieniach radca prawny podał, że czyny te zostały dokonane przed wpisem na listę, zatem nie mają znaczenia dla oceny jego postawy i charakteru przy rozważaniach, czy wpis na listę radców prawnych był możliwy w świetle przesłanek ustawowych.

- a) Oceń postępowanie radcy prawnego w świetle przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.
- b) Czy i jakie czynności winien podjąć dziekan rady okręgowej izby radców prawnych?
- c) Jak powinien zachować się aplikant radcowski przed wpisem na listę aplikantów, jeżeli był oskarżonym w sprawie prowadzonej przed sądem karnym z oskarżenia prywatnego w związku z czynem popełnionym przed wpisem na listę aplikantów?

44. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Omów obowiązki radcy prawnego w związku z prowadzeniem pertraktacji ugodowych z przeciwnikiem procesowym i pełnomocnikiem procesowym jego klienta wobec sądów i klienta radcy prawnego.

KAZUS

Radca prawny w ramach stałej obsługi przedsiębiorstwa swojego klienta bierze udział w spotkaniach biznesowych z partnerami swojego klienta, uczestnicząc w sposób aktywny w negocjacjach handlowych. Jeden z partnerów handlowych szukał kancelarii do obsługi swojej firmy i zaproponował radcy prawnemu stałą obsługę swojej firmy.

- a) Jak powinien zachować się radca prawny?
- b) Jeżeli wyrazi zgodę to, czy powinien dalej świadczyć pomoc prawną na rzecz swojego dotychczasowego klienta?

45. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zagadnienie niezależności radcy prawnego, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji radcy prawnego wykonującego zawód w ramach stosunku pracy.

KAZUS

Osoba, pracująca jako inspektor ds. zamówień publicznych na pełnym etacie w urzędzie gminy, po kilku latach pracy na tym stanowisku uzyskuje tytuł zawodowy radcy prawnego. Wójt chce zlikwidować stanowisko ds. zamówień publicznych. Inspektor, w drodze awansu wewnętrznego, ma zostać zatrudniony na stanowisku radcy prawnego. W swoim zakresie obowiązków ma przejąć wszystkie swoje obowiązki z zakresu zamówień publicznych oraz wykonywać nowe, typowo radcowskie. Wszystko to ma łączyć na jednym etacie radcy prawnego. Proszę dokonać oceny czy dopuszczalne jest na gruncie przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego faktyczne połączenie obowiązków inspektora ds. zamówień publicznych oraz obowiązków radcy prawnego w ramach stanowiska radcy prawnego w urzędzie gminy.

46. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę dokonać oceny dopuszczalności prowadzenia przez radcę prawnego, wykonującego zawód w ramach stosunku pracy i nieprowadzącego kancelarii radcy prawnego, podjęcia i prowadzenia dodatkowej, nieprawniczej działalności gospodarczej.

KAZUS

Czy na wynik przeprowadzonej oceny ma wpływ rodzaj działalności gospodarczej, którą zamierza prowadzić radca prawny? Jakie akty prawne należy wziąć pod uwagę, dokonując oceny przedstawionego zagadnienia?

47. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zasady świadczenia pomocy prawnej na rzecz osoby prawnej przez radcę prawnego.

KAZUS

Czy dopuszczalne jest:

- a) świadczenie przez radcę prawnego zatrudnionego na podstawie umowy o pracę przez spółkę holdingową pomocy prawnej na rzecz spółek bezpośrednio zależnych lub pośrednio zależnych?
- b) świadczenie pomocy prawnej przez radcę prawnego zatrudnionego na podstawie umowy o pracę przez daną spółkę bezpośrednio zależną na rzecz innych spółek zależnych lub spółki holdingowej – przy założeniu, że świadczenie pomocy prawnej przez radcę prawnego, o którym wyżej mowa odbywałoby się bez jakiegokolwiek umowy łączącej radcę prawnego ze spółką będącą beneficjentem pomocy prawnej, jak również bez wynagradzania radcy prawnego przez spółkę będącą beneficjentem pomocy prawnej?
- c) powierzenie przedstawicielowi spółki holdingowej uprawnienia do wskazywania radcy prawnego związanego stosunkiem pracy z dowolną spółką z grupy kapitałowej, który miałby udzielić pomocy prawnej na rzecz danej spółki zależnej lub na rzecz spółki holdingowej?

48. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zakres przedmiotowy i czasowy tajemnicy zawodowej radcy prawnego.

KAZUS

Czy – działając zgodnie z Kodeksem Etyki Radcy Prawnego – w celu spełnienia wewnętrznych uregulowań jednego z klientów (banku) radca prawny może przekazać dane finansowe prowadzonej kancelarii poprzez sporządzenie i przekazanie za ostatnie 2 lata podatkowej księgi przychodów i rozchodów? Wątpliwości radcy prawnego budzi fakt, iż klient chce poznać dane finansowe, które dotyczą nie tylko współpracy radcy prawnego z tym klientem, ale również globalnej sytuacji finansowej (w tym współpracy z innymi klientami). Radca prawny wskazuje, że jako indywidualny przedsiębiorca prowadzi tzw. księgowość uproszczoną.

49. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zasadę lojalności radcy prawnego wobec klienta i kierowania się dobrem klienta w celu ochrony jego praw.

KAZUS

Czy radca prawny może udzielić odpowiedzi bezpośrednio na adres mailowy audytora, który bada sprawozdanie finansowe klienta radcy prawnego (spółki akcyjnej), w związku z prośbą audytora o udzielenie informacji na temat toczących się spraw sądowych, w odniesieniu do których spółka zwróciła się o pomoc prawną do radcy prawnego (do prośby audytora załączono pisemne oświadczenie podpisane przez członków zarządu spółki zwalniające radcę prawnego z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej w tym zakresie), czy też powinien skierować odpowiedź wyłącznie do klienta z informacją o możliwości przekazania jej audytorowi (wedle uznania klienta), powołując się na tajemnicę zawodową radcy prawnego?

50. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zasady zgłaszania wniosków dowodowych w postępowaniu cywilnym i w postępowaniu karnym w aspekcie tajemnicy zawodowej radcy prawnego.

KAZUS

Czy jest dopuszczalne zadawanie przez radcę prawnego pytań świadkowi – innemu radcy prawnemu – co do okoliczności objętych tajemnicą zawodową radcy prawnego w sytuacji, gdy wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań tego świadka pochodził od pełnomocnika – także radcy prawnego – strony przeciwnej?

51. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić obowiązki radcy prawnego w celu zachowania tajemnicy zawodowej w świetle Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

KAZUS

Czy radca prawny może złożyć na wezwanie Najwyższej Izby Kontroli wyjaśnienia w zakresie regulacji umownych w umowie, której projekt współtworzył w ramach świadczenia w przeszłości pomocy prawnej dla jednej z jednostek sektora finansów publicznych, kontrolowanej aktualnie przez Najwyższą Izbę Kontroli?

II. ZASADY WYKONYWANIA ZAWODU RADCY PRAWNEGO

1. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę wskazać podstawę prawną obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej radcy prawnego przez aplikanta radcowskiego oraz omówić zakres przedmiotowy i czasowy tej tajemnicy.

KAZUS

Czy aplikanta radcowskiego obowiązuje nadal tajemnica zawodowa w przypadku sporu klienta z kontrahentem i zamiarem zwolnienia aplikanta radcowskiego przez klienta z tajemnicy odnośnie do informacji istotnych dla jego przedsiębiorstwa, ważnych z punktu widzenia zawisłego sporu, które pokrywają się z zakresem obowiązującej aplikanta tajemnicy zawodowej oraz, czy nie ma przeciwwskazań, aby aplikant radcowski złożył zeznania w charakterze świadka?

2. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę wskazać rodzaje informacji, których nie dotyczy obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej zgodnie z ustawą z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych.

KAZUS

W kancelarii radcy prawnego prowadzona jest kontrola skarbowa. Czy radca prawny, wobec ciężącego na nim obowiązku dochowania tajemnicy zawodowej, który odnosi się do „wszystkich tworzonych dokumentów”, ma obowiązek przedłożenia Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w trakcie kontroli skarbowej dokumentów finansowych (przede wszystkim faktur VAT wystawionych klientom)?

3. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zakres podmiotowy, przedmiotowy i czasowy obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej na gruncie przepisów ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych.

KAZUS

Radca prawny w ramach umowy o współpracę z podmiotem prowadzącym portal internetowy miałby świadczyć obsługę prawną na rzecz klienta portalu, wykorzystując do tego system informatyczny portalu. Umowa zakłada publikacje w systemie informatycznym wszystkich dokumentów związanych z prowadzoną sprawą, do którego dostęp miałby nie tylko radca prawny i klient, ale również właściciel portalu internetowego (poprzez swoich pracowników). Czy taka konstrukcja świadczenia pomocy prawnej nie stanowi naruszenia przepisów o tajemnicy radcy prawnego, nawet przy założeniu, iż klient, na rzecz którego miałaby być świadczona pomoc prawna, wyrazi zgodę na taki schemat działania?

4. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę wyjaśnić, czy radca prawny może zostać zwolniony z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej w postępowaniu cywilnym.

KAZUS

Czy radca prawny będący interwenientem ubocznym w procesie odszkodowawczym wytoczonym przez byłego klienta, może zeznawać przed sądem na okoliczności związane z ustaleniami czynionymi z klientem co do sposobu prowadzenia sprawy, skoro ów klient, uzasadniając swoje stanowisko procesowe, stawia radcy prawnemu zarzut, iż postępował on niegodnie z tymi ustaleniami?

5. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej radcy prawnego w postępowaniu cywilnym.

KAZUS

Sąd Rejonowy dopuścił w sprawie o podział majątku wspólnego małżonków dowód z zeznań świadka radcy prawnego na fakt, iż jeden ze składników majątku został darowany jednemu z małżonków. Radca prawny pozostawał przez wiele lat w przyjacielskich stosunkach z obojgiem małżonków, a nadto reprezentował jednego z nich jako obrońca w sprawie karno-skarbowej dotyczącej niezgłoszenia darowizny. Stawiając się przed sądem, radca prawny odmówił składania zeznań, powołując się na tajemnicę obrończą. Oceń zachowanie radcy prawnego.

6. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zasady postępowania z informacjami stanowiącymi tajemnicą zawodową uzyskanymi w ramach kontroli operacyjnej stosowanej przez Policję.

KAZUS

W ramach kontroli operacyjnej służby niejawnie inwigilowały radcę prawnego poprzez podsłuch jego smartfona w czasie, gdy pełnił on funkcję obrońcy w ramach prowadzonego postępowania przygotowawczego przeciwko jego klientowi – przedsiębiorcy, którego obsługuje on w ramach stałej umowy zlecenie, podejrzanego o korupcję. W akcie oskarżenia skierowanym do Sądu Okręgowego przeciwko przedsiębiorcy oskarżonemu o korupcję prokurator wniósł o dopuszczenie jako dowodu nagrania z rozmowy telefonicznej pomiędzy obrońcą a klientem, podczas której obrońca ocenia postępowanie klienta, któremu prokuratura przypisuje znamiona przestępstwa opisanego w akcie oskarżenia. Oceń zachowanie radcy prawnego i wskaż, co powinien zrobić jako obrońca w reakcji na wniosek dowodowy prokuratora.

7. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę wskazać czy obowiązek zachowania przez radcę prawnego tajemnicy zawodowej w postępowaniu karnym ma charakter bezwzględny czy względny oraz uzasadnić odpowiedź.

KAZUS

Wskaż czy, a jeżeli tak, to w jakich przypadkach możliwe jest zwolnienie radcy prawnego – przez sejmową komisję śledczą oraz komisję do spraw usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa – z tajemnicy obrończej lub zawodowej. Omów przesłanki i procedurę zwolnienia z powyższych tajemnic w postępowaniach przed powyższymi organami.

8. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zakazy dowodowe w postępowaniu karnym związane z tajemnicą obrończą i zawodową.

KAZUS

Do lokalu kancelarii radcy prawnego przyszedł cudzoziemiec, obywatel RPA o polskim pochodzeniu, który chce uzyskać opinię prawną w kwestii formalności i uwarunkowań prawnych przy sprzedaży nieruchomości budynkowej położonej w Polsce i odziedziczonej w spadku po zmarłym ojcu, obywatelu polskim na rzecz innego cudzoziemca, obywatela Austrii mieszkającego w Polsce. Sprawa jest pilna i sprzedający po wstępnej rozmowie z radcą prawnym zaproponował natychmiastowe zawarcie umowy o sporządzenie opinii prawnej. Wskaż, co w tej sytuacji, chcąc zawrzeć umowę, ma obowiązek zrobić radca prawny przed jej zawarciem.

9. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zasady kontroli i oceny wykonywania zawodu przez radcę prawnego.

KAZUS

Czy wszelkie tworzone przez radcę prawnego dokumenty oraz korespondencja radcy prawnego obejmująca tajemnicę zawodową powinna być wyłączona z kontroli prowadzonej przez Spółkę

– pracodawcę radcy prawnego, jako że dochowanie tajemnicy zawodowej stanowi nie tylko obowiązek, ale i prawo radcy prawnego? Ewentualnie, czy kontrola określona w stanie faktycznym winna odbywać się z poszanowaniem tajemnicy radcy prawnego, np. kontrola dla celów diagnostycznych, statystycznych, bez możliwości wglądu do dokumentacji czy korespondencji?

10. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić przesłanki zwolnienia radcy prawnego z obowiązku zachowania tajemnicy obrończej i zawodowej w postępowaniu karnym.

KAZUS

Aplikant radcowski zajmował się wraz z pracodawcą wykonującym zawód adwokata obsługą prawną polegającą na przedstawianiu klientowi wariantów rozwiązań, bieżących konsultacjach, pośredniczeniu w kontaktach z notariuszem oraz udziale w czynności notarialnej z klientem. W sprawie dokonanej czynności notarialnej zostało złożone zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Proszę o wyjaśnienie następujących zagadnień:

- a) Czy w świetle ustawy o radcach prawnych i Kodeksu Etyki Radcy Prawnego aplikant radcowski jest zobligowany w postępowaniu przygotowawczym do zachowania w tajemnicy informacji pozyskanych, w związku ze swoim uczestnictwem w świadczeniu pomocy prawnej przez adwokata w zakresie prawa cywilnego, jak również przed sądem?
- b) Czy aplikant radcowski może odmówić składania zeznań na okoliczności, na które rozciąga się obowiązek zachowania tajemnicy radcowskiej na podstawie art. 180 § 2 Kodeksu postępowania karnego?
- c) Jeśli odpowiedź na pytanie b) jest pozytywna, to czy w razie zwolnienia z obowiązku zachowania tajemnicy przez sąd, aplikant radcowski powinien złożyć zażalenie?
- d) Czy aplikant radcowski może powołać się na tajemnicę obrończą zgodnie z art. 178 pkt 1) k.p.k. w postępowaniu przygotowawczym i przed sądem, w przypadku udzielania przez niego pomocy prawnej z zakresu prawa cywilnego pod nadzorem adwokata?

11. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić wyjątki od obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej radcy prawnego.

KAZUS

Czy jest dopuszczalne ujawnienie informacji objętych tajemnicą zawodową przez radcę prawnego, w stosunku do którego toczy się postępowanie wyjaśniające lub dyscyplinarne w celu obrony radcy prawnego przed stawianymi mu zarzutami popełnienia przewinień dyscyplinarnych?

12. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić przeprowadzenie przeszukania w sprawach praktyk ograniczających konkurencję w kancelarii radcy prawnego w świetle ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych i Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

KAZUS

Do kancelarii radcy prawnego weszli funkcjonariusze Policji i oświadczyli, że zostanie przeprowadzone przeszukanie rzeczy znajdujących się w pomieszczeniach kancelarii. Funkcjonariusz kierujący czynnościami przeszukania – po okazaniu radcy prawnemu legitymacji służbowej – oświadczył, iż przeszukanie dotyczy sprawy jego klienta X oskarżonego w prowadzonej przez prokuraturę sprawie o przestępstwo korupcji. Sprawa ma związek z jedną ze spraw prowadzonych przez radcę prawnego. Funkcjonariusz wezwał radcę prawnego do dobrowolnego wydania dokumentów sprawy prowadzonej dla tego klienta. Radca prawny odmówił powołując się na tajemnicę obrończą. Funkcjonariusze przystąpili do przeszukania nie dopuszczając radcy prawnego do pomieszczeń, gdzie prowadzono przeszukanie. Podczas przeszukania funkcjonariusze zapoznali się z dokumentami prowadzonych przez radcę prawnego spraw. Po selekcji i wyborze dokumentów zabezpieczyli i zatrzymali akta wszystkich spraw karnych i cywilnych prowadzonych przez radcę prawnego na rzecz tego klienta. Funkcjonariusze nie reagowali na oświadczenia, żądania i wnioski radcy prawnego w przedmiocie niedopuszczalności przeszukania. Po jego zakończeniu opuścili kancelarię wraz zatrzymanymi dokumentami. Wskaż co powinien zrobić radca prawny w związku z prowadzeniem opisanego wyżej przeszukania oraz w braku reakcji funkcjonariuszy na odmowę wydania dokumentów oraz dalsze jego oświadczenia, żądania i wnioski w przedmiocie niedopuszczalności przeszukania.

13. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić obowiązki radcy prawnego wobec osób, z którymi może na podstawie przepisów prawa wspólnie wykonywać zawód oraz osób współpracujących z nim przy wykonywaniu czynności zawodowych, w związku z obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej oraz wskazać źródła (podstawy prawne) tych obowiązków.

KAZUS

Czy fakty i twierdzenia strony, ujawnione w piśmie procesowym, sporządzonym przez adwokata będącego jej pełnomocnikiem i złożone do akt sprawy cywilnej oraz przekazane radcy prawnemu będącemu pełnomocnikiem strony przeciwnej poprzez przesłanie tego pisma w dalszym ciągu mieszczą się w granicach tajemnicy zawodowej tego pełnomocnika?

W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej:

- a) Czy fakty ujawnione przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego (adwokata) strony w piśmie procesowym, złożonym w jednym postępowaniu cywilnym mogą być przedmiotem dowodu w innym postępowaniu cywilnym o ochronę dóbr osobistych a jeśli tak, to czy dopuszczalne jest powołanie przez radcę prawnego na świadka profesjonalnego pełnomocnika strony – adwokata – na okoliczności związane ze sporządzaniem pisma procesowego, w którym to piśmie znalazły się zwroty i twierdzenia, mogące naruszać dobra osobiste drugiej strony?
- b) A jeżeli wyżej wymieniony wniosek byłby dopuszczalny, tj. nie stanowiłby naruszenia przez powołującego taki wniosek zasad etyki radcy prawnego oraz zasad wykonywania zawodu, czy wniosek taki mógłby być złożony jeszcze przed przesłuchaniem osoby pozwanej o naruszenie dóbr osobistych, czy też wniosek taki winien być ewentualnie zgłoszony dopiero po przesłuchaniu strony pozwanej?

14. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić obowiązki radcy prawnego, jako świadka w postępowaniu karnym, postępowaniu cywilnym oraz postępowaniu administracyjnym. Proszę wyjaśnić, czy radca prawny może mieć status świadka w postępowaniu przed wojewódzkim sądem administracyjnym. W przypadku odpowiedzi negatywnej proszę uzasadnić stanowisko, w przypadku odpowiedzi twierdzącej, proszę wskazać, jakie wymagania należy spełnić.

KAZUS

Radca prawny zwrócił się z pytaniem, czy istnieją obecnie jakieś wskazówki lub instrukcje dotyczące postępowania w przypadku zwolnienia radcy prawnego z tajemnicy zawodowej na podstawie art. 180 § 2 Kodeksu postępowania karnego, zwłaszcza w sytuacji, gdy odpowiednie postanowienie wydane jest przez sędziego mianowanego przez „neo-KRS”? Proszę udzielić porady radcy prawnemu.

15. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić obowiązki radcy prawnego wobec okręgowej izby radców prawnych oraz wobec klienta w związku z obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności zawodowych.

KAZUS

Zakład ubezpieczeń nałożył na klienta obowiązek wyczerpującego informowania o okolicznościach związanych z wyrządzeniem szkody, która jest podstawą odpowiedzialności ubezpieczeniowej tego zakładu. Czy radca prawny będący pełnomocnikiem tego klienta może na podstawie zobowiązania lub upoważnienia zawartego w pełnomocnictwie na bieżąco informować o stanie prowadzonej sprawy zakład ubezpieczeń, który udziela klientowi ochrony ubezpieczeniowej w ramach umowy, bez uchybienia obowiązkowi zachowania tajemnicy zawodowej?

16. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić warunki, jakie muszą być spełnione przez radcę prawnego przy wykorzystywaniu środków porozumiewania się na odległość (poczty elektronicznej, wideokonferencji) jako formy kontaktu z klientem.

KAZUS

Klient zwrócił się do radcy prawnego świadczącego pracę zdalną o zorganizowanie wideokonferencji w celu przeprowadzenia negocjacji z kontrahentem klienta dotyczących projektu umowy o współpracy przy udziale stron oraz ich profesjonalnych pełnomocników, w tym radcy prawnego organizującego wideokonferencję. Proszę wyjaśnić, jakich aktów staranności powinien dopełnić radca prawny, organizując wideokonferencję.

17. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić regulacje dotyczące wynagrodzenia za pracę radcy prawnego w państwowej jednostce budżetowej.

KAZUS

Czy radca prawny zachowuje prawo do dodatkowego wynagrodzenia z tytułu kosztów zastępstwa procesowego po ustaniu stosunku pracy w państwowej jednostce budżetowej?

18. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić relację między kosztami zastępstwa procesowego i wynagrodzeniem radcy prawnego.

KAZUS

Czy w przypadku wprowadzenia przez klienta w umowie o obsługę prawną postanowienia o podziale kosztów zastępstwa procesowego 50/50 radca prawny kierując pozwy do sądu, nie wprowadza sądu w błąd, żądając zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego w pełnej wysokości i czy nie powinien przedstawić w sądzie umowy, wskazując na regulację dotyczącą kosztów zastępstwa procesowego? Czy wyżej przedstawione zachowanie nie narusza zasad etyki radcy prawnego?

19. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić uprawnienie radcy prawnego do dodatkowego wynagrodzenia oraz zasady ustalenia dodatkowego honorarium radcy prawnego za pomyślny wynik sprawy w świetle obowiązujących przepisów.

KAZUS

Czy radca prawny jest uprawniony do dodatkowego wynagrodzenia na zasadach określonych w art. 22⁴ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w przypadku występowania w postępowaniu odwoławczym przed Krajową Izbą Odwoławczą?

20. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić status prawny i rolę koordynatora zespołu radców prawnych.

KAZUS

Radca prawny, jako strona pozwana w sprawie prywatnej, w wyniku analizy załączonego do pozwu pisma koordynatora zespołu radców prawnych do pracodawcy uznał, że mogło dojść do naruszenia zasad etyki i wykonywania zawodu przez autora pisma (koordynatora zespołu radców prawnych), godzącego w wymienionych w piśmie radców prawnych. Czy dopuszczalne jest poinformowanie przez radcę prawnego innych radców prawnych o możliwości naruszenia wobec nich zasad etyki i wykonywania zawodu przez innego radcę prawnego?

21. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić stosowanie zasady swobody umów (art. 353¹ Kodeksu cywilnego) przy ustaleniu wynagrodzenia radcy prawnego w umowie o świadczenie pomocy prawnej.

KAZUS

Czy radca prawny jest uprawniony do proporcjonalnego wynagrodzenia z tytułu świadczenia pomocy prawnej w sytuacji, gdy w trakcie zatrudnienia w jednostce budżetowej:

- a) brał udział w sprawie na określonym etapie postępowania sądowego, np. sporządził pozew, skargę kasacyjną lub apelację, a następnie w związku z zakończeniem stosunku pracy sprawę kontynuował inny radca prawny?
- b) nie uczestniczył w uzyskaniu prawomocnego orzeczenia, a jedynie skutecznie przeprowadził postępowanie egzekucyjne, przy czym finalne ściągnięcie kosztów nastąpiło po ustaniu stosunku pracy?

22. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zagadnienie tytułu zawodowego radcy prawnego. Proszę omówić zagadnienie wspólnego prowadzenia działalności gospodarczej przez radcę prawnego z innymi osobami wykonującymi zawody zaufania publicznego.

KAZUS

Czy można jednocześnie posługiwać się tytułami zawodowymi radcy prawnego (mecenasa) bez wpisu na listę radców prawnych (w wyszukiwarce radców prawnych) i doradcy podatkowego? Czy doradca podatkowy ma uprawnienia do prowadzenia „kancelarii prawnej”, czy prawidłowo powinien prowadzić wyłącznie kancelarię doradcy podatkowego?

23. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić status prawny radcy prawnego zatrudnionego na podstawie umowy o pracę.

KAZUS

Czy radca prawny zatrudniony w firmie X na podstawie umowy o pracę może w tej samej firmie być równocześnie zatrudniony na innym stanowisku np. dyrektora biura i pobierać podwójne wynagrodzenie? Czy radca prawny ma prawo pobierać pieniądze, które firma otrzymuje z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, będąc zatrudnionym na podstawie umowy o pracę?

24. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zasadę niezależności w wykonywaniu zawodu radcy prawnego.

KAZUS

Czy w przypadku nieobecności radcy prawnego – koordynatora w jednostce organizacyjnej zatrudniającej wielu radców prawnych zastępstwo za koordynatora może wykonywać wyłącznie inny radca prawny, czy też może być powierzone osobie nieposiadającej tytułu radcy prawnego, niespełniającej wymogów do uzyskania tego tytułu i zatrudnionej w tej samej komórce organizacyjnej, co radcowie prawni, jednak na stanowisku specjalisty?

25. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić obowiązki radcy prawnego w celu zachowania tajemnicy zawodowej.

KAZUS

Radca prawny otrzymał wezwanie ubezpieczyciela likwidującego szkodę zgłoszoną przez byłego klienta radcy prawnego, jaka powstała w związku z wykonywaniem przez niego czynności zawodowych. W wezwaniu od likwidatora szkody zażądano od radcy prawnego przedstawienia pełnej dokumentacji związanej z prowadzoną przez niego sprawą sądową, informacji, korespondencji, w tym korespondencji elektronicznej prowadzonej pomiędzy nim a klientem. Radca prawny wskazał, że nie wie, jak powinien się ustosunkować do tego wezwania, albowiem zażądano od niego informacji objętych tajemnicą zawodową. Proszę doradzić radcy prawnemu w sprawie możliwości ujawnienia dokumentów i informacji objętych tajemnicą zawodową wobec ubezpieczyciela.

26. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zagadnienie wspólnego prowadzenia działalności gospodarczej przez radcę prawnego z innymi osobami wykonującymi zawody zaufania publicznego.

KAZUS

Czy istnieje możliwość podjęcia zatrudnienia przez radcę prawnego w jednoosobowej kancelarii adwokackiej na podstawie umowy cywilnoprawnej lub umowy o pracę wraz z jednoczesnym reprezentowaniem klientów tej kancelarii przed sądami na podstawie pełnomocnictwa substytucyjnego udzielonego temu radcy prawnemu przez adwokata prowadzącego tę kancelarię?

27. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zasady dokonywania zmiany radcy prawnego wyznaczonego do świadczenia pomocy prawnej z urzędu.

KAZUS

Czy radca prawny zarejestrowany w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna, może kontynuować prowadzenie spraw, gdzie został ustanowiony pełnomocnikiem z urzędu (sprawy są w toku), w czasie gdy aktywnie wykonywał zawód? Czy radca prawny nie będąc zatrudniony ani na podstawie umowy o pracę, ani też na umowę cywilnoprawną lub też nie prowadząc działalności gospodarczej, może prowadzić sprawy urzędowe przydzielone przez okręgową izbę radców prawnych?

28. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić problematykę obowiązku uiszczania składki członkowskiej przez radcę prawnego.

KAZUS

Czy radca prawny będąc osobą bezrobotną, powinien w dalszym ciągu uiszczać składkę członkowską, czy też zawiesić wykonywanie zawodu z uwagi na status osoby bezrobotnej i tym samym zaprzestać opłacać składkę?

29. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić regulacje dotyczące czasu pracy radcy prawnego zatrudnionego na podstawie umowy o pracę.

KAZUS

Prezes zarządu spółdzielni zwrócił się z pytaniem, czy radca prawny może oraz, czy jest w stanie pracować na pełnym etacie w jednej spółdzielni i jednocześnie świadczyć pracę w różnych formach zatrudnienia dla innych spółdzielni i czy jest to do pogodzenia z rzetelnym wykonywaniem przez niego zawodu radcy prawnego? Proszę udzielić odpowiedzi pytającemu.

30. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zagadnienie korzystania przez radcę prawnego z wolności słowa i pisma przy wykonywaniu zawodu.

KAZUS

Mieszkaniec bloku spółdzielni mieszkaniowej zwrócił się z pytaniem, jakie realne konsekwencje prawne grożą radcy prawnemu zatrudnionemu w spółdzielni mieszkaniowej, który narusza prawo, daje ciche przyzwolenie zarządowi spółdzielni do łamania prawa oraz poniża, szydzi i obraża członków spółdzielni, którzy interesują się i dbają o swój majątek, oraz wskazują na nieprawidłowości w funkcjonowaniu spółdzielni?

31. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić status prawny radcy prawnego zatrudnionego na podstawie umowy o pracę.

KAZUS

Czy w dziale prawnym spółki zatrudniającej m.in. dwie osoby będące radcami prawnymi wpisanymi na listę radców prawnych, wykonujące zawód na podstawie umowy o pracę oraz adwokatów niewykonujących zawodu, bezpośrednim przełożonym radcy prawnego może być adwokat niewykonujący zawodu (dyrektor działu), w świetle zwłaszcza art. 9 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych? Czy w powyższej sytuacji bezpośrednim przełożonym radcy prawnego nie powinien być prezes spółki? Jak w powyższej sytuacji powinna wyglądać koordynacja pomocy prawnej w tej spółce?

32. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić problematykę kontroli oraz oceny wykonywania zawodu przez radcę prawnego.

KAZUS

Uwzględniając w szczególności brzmienie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, czy spółka może dokonywać oceny pracy zatrudnionego przez nią radcy prawnego i czy ta ocena może być dokonywana wyłącznie na podstawie wewnętrznych aktów prawnych spółki? Czy takiej oceny mogą dokonywać osoby niebędące radcami prawnymi wyznaczonymi przez okręgową izbę radców prawnych?

33. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zasady wyznaczania radcy prawnego do prowadzenia spraw w ramach pomocy prawnej (tzw. spraw z urzędu) oraz obowiązki wyznaczonego radcy prawnego.

KAZUS

Na kogo powinien wystawić fakturę VAT radca prawny będący pełnomocnikiem z urzędu, który wygrał sprawę? Koszty zastępstwa pełnomocnika z urzędu zostały zasądzone od drugiej strony, która jest osobą fizyczną i radcy prawnego nie łączy z nią żaden stosunek prawny.

34. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić formy wykonywania zawodu radcy prawnego.

KAZUS

Doradca finansowy zaproponował radcy prawnemu współpracę w ramach spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, która miałaby świadczyć usługi finansowe i prawne dla deweloperów. Doradca finansowy i radca prawny byłiby w tej spółce wspólnikami i członkami zarządu.

Proszę wyjaśnić:

- a) czy radca prawny może podjąć się współpracy z doradcą finansowym na opisanych wyżej zasadach?
- b) czy w ramach opisanego modelu współpracy dopuszczalne jest przyjęcie rozwiązania, w ramach którego ww. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zamawia u ww. radcy prawnego projekty dokumentów związanych z prawnymi aspektami procesu inwestycyjnego, a następnie sprzedaje je za wynagrodzeniem swoim klientom – deweloperom?
- c) czy w ramach opisanego modelu współpracy dopuszczalne jest kierowanie swoich klientów – deweloperów przez ww. spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością do ww. radcy prawnego i następnie wystawianie przez tą spółkę faktury na rzecz ww. radcy prawnego tytułem usługi pośrednictwa za polecenie (skierowanie) klientów?

35. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę wymienić oraz omówić uprawnienia aplikanta radcowskiego do zastępowania radcy prawnego.

KAZUS

Czy aplikant radcowski przed upływem 6 miesięcy aplikacji może wykonywać w kontaktach z władzami publicznymi, w tym w szczególności z organami wymiaru sprawiedliwości, czynności polegające np. na odbieraniu orzeczeń, przeglądaniu akt konkretnych spraw, dokonywaniu wypisów, zdjęć, skanów dokumentów urzędowych?

Jaki wpływ na uprawnienia aplikanta radcowskiego do zastępowania radcy prawnego ma fakt zakończenia aplikacji?

36. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę dokonać oceny czy możliwe jest wykonywanie zawodu radcy prawnego wspólnie z prawnikiem zagranicznym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej.

KAZUS

Radca prawny wykonujący samodzielną praktykę zawarł z prawnikiem zagranicznym – adwokatem niemieckim (Rechtsanwalt) porozumienie dotyczące najmu jednego lokalu usługowego z przeznaczeniem na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie świadczenia pomocy prawnej. Nie zawierali żadnej umowy, z której wynikałoby, że wykonują zawód wspólnie. Mimo wszystko zdecydowali się na oznaczenie wynajętego lokalu wspólnym szyldem.

Czy w świetle przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego dopuszczalne jest:

- a) prowadzenie samodzielnych praktyk przez radcę prawnego i prawnika zagranicznego w jednym lokalu usługowym?
- b) oznaczenie lokalu usługowego wspólnym szyldem?

Jakie informacje powinny znaleźć się na szyldzie informującym o wykonywaniu przez radcę prawnego zawodu we wskazanym lokalu?

37. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę przedstawić oraz omówić dopuszczalne formy wykonywania zawodu przez radcę prawnego na gruncie ustawy z dnia 15 września 2000 r. kodeks spółek handlowych.

KAZUS

Czy radca prawny prowadzący działalność gospodarczą w formie kancelarii radcy prawnego może przystąpić do spółki cywilnej z osobami, które nie są radcami prawnymi przy założeniu, że podstawowym przedmiotem działalności spółki byłoby świadczenie usług związanych z ochroną danych osobowych (w tym świadczenie usług inspektora ochrony danych), ochroną informacji niejawnych, prowadzeniem szkoleń itp.?

38. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę przedstawić sposób, w jaki radca prawny powinien postąpić z dokumentami klienta po zakończeniu prowadzenia zleconej mu sprawy.

KAZUS

W jaki sposób powinien zachować się radca prawny w przypadku zakończenia świadczenia pomocy prawnej i żądania klienta zwrotu związanych z nim dokumentów za pośrednictwem poczty, w sytuacji braku wskazania przez klienta adresu do korespondencji i nieaktualnego adresu do korespondencji wynikającego z pozostawionych dokumentów, przy jednoczesnym braku kontaktu klienta z radcą prawnym, pomimo aktywności radcy prawnego w sprawie nawiązania tego kontaktu i podjęcia próby ustalenia tego adresu?

39. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić, w jakich formach radca prawny może wykonywać zawód zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych.

KAZUS

Radca prawny jest zatrudniony na stanowisku zastępcy dyrektora departamentu legislacji jednego z ministerstw. Proszę udzielić odpowiedzi na pytanie, czy zatrudnienie radcy prawnego w charakterze zastępcy dyrektora departamentu legislacji jednego z ministerstw spełnia ustawowe przesłanki dla uznania, iż radca prawny zatrudniony jest w ramach stosunku pracy w rozumieniu art. 8 ust 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych.

40. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić podstawowe zasady wykonywania zawodu radcy prawnego wynikające z roty ślubowania.

KAZUS

Radca prawny świadczy pomoc prawną w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej. W trakcie jednego z dyżurów pojawiła się osoba, która nie spełniała warunków ustawowych dla uzyskania bezpłatnej pomocy prawnej. Radca prawny pouczył tę osobę o możliwości skorzystania z odpłatnej pomocy prawnej i pomoc taką zaoferował, podpisując stosowną umowę o świadczenie pomocy prawnej. Oceń postępowanie radcy prawnego.

41. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę wskazać ograniczenia przedmiotowe świadczenia pomocy prawnej przez radcę prawnego wykonującego zawód w ramach umowy o pracę.

KAZUS

Do radcy prawnego prowadzącego indywidualną kancelarię radcowską, będącego jednocześnie pracownikiem Spółdzielni Mieszkaniowej zatrudnionym na podstawie umowy o pracę w charakterze kierownika działu członkowskiego, zgłosił się klient, który chciał mu powierzyć obronę w sprawie o wykroczenie skarbowe. Radca prawny podjął się obrony klienta. Oceń czy radca prawny postąpił prawidłowo, podejmując się obrony w sprawie o wykroczenie skarbowe.

42. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę wskazać formy, w jakich radca prawny może wykonywać zawód. Czy ustawa o radcach prawnych zawiera regulacje kształtujące techniczne, czy też logistyczne wymagania dla wykonywania zawodu radcy prawnego?

KAZUS

Radca prawny wykonujący zawód w formie indywidualnej kancelarii prawniczej oferuje produkty w postaci usług prawnych, takich jak zakup przez klienta poprzez domenę internetową określonej liczby godzin usług prawnych na zrealizowanie zlecenia, zakup przez klienta m.in. wzoru dokumentu, pisma, pakietu usług prawnych na określoną liczbę godzin lub za określony ryczałt. Oceń działania radcy prawnego.

43. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zasady wykonywania obowiązków pełnomocnika z urzędu.

KAZUS

Radca prawny otrzymał od klienta reprezentowanego z urzędu instrukcję, zgodnie z którą ma on podejmować czynności procesowe w sprawie zgodnie z wytycznymi otrzymanymi od wskazanej osoby trzeciej, która została powołana w tym postępowaniu jako świadek. Dodatkowo radca prawny nie zgadza się z instrukcjami otrzymanymi od osoby trzeciej, ponieważ jego zdaniem są one niekorzystne dla klienta.

Proszę odpowiedzieć na pytania:

- a) Czy radca prawny ma obowiązek zastosowania się do takiego polecenia klienta?
- b) Czy dla udzielenia odpowiedzi ma znaczenie fakt, że osoba trzecia została jednocześnie powołana jako świadek w sprawie?

44. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zasady przestrzegania tajemnicy zawodowej przez radcę prawnego.

KAZUS

Klient radcy prawnego wykonującego zawód w formie kancelarii radcy prawnego w wypowiedzeniu umowy na prowadzenie sprawy zawarł oświadczenie, iż wytoczy radcy prawnemu sprawę z art. 286 § 1 k.k., skieruje skargę do samorządu radców prawnych, bezpodstawnie twierdząc, iż do zawarcia umowy na prowadzenie sprawy doszło na skutek podstępu ze strony radcy prawnego. Radca prawny postanowił wnieść do sądu pozew przeciwko byłemu klientowi o naruszenie dóbr osobistych. Oceń postępowanie radcy prawnego ze szczególnym uwzględnieniem zasad przestrzegania tajemnicy zawodowej, godności zawodu przez radcę prawnego.

45. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić obowiązki radcy prawnego wynikające z ustawy o radcach prawnych.

KAZUS

Raca prawny, wpisany na listę radców prawnych w okręgowej izbie radców prawnych wykonuje zawód jako adwokat europejski we Francji i ma tam siedzibę. W dniu 20.01.2021 roku do Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP wpłynął wniosek Dziekana Rady oirp o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec radcy prawnego w związku niewypełnieniem przez radcę prawnego obowiązku szkoleniowego. Proszę udzielić odpowiedzi na pytanie: czy radca prawny działający w ww. okolicznościach był zobowiązany do wykonywania obowiązku doskonalenia zawodowego?

46. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę opisać zasady zawierania umów przez radcę prawnego z klientami.

KAZUS

Radca prawny zawarł z klientem umowę ustną na prowadzenie sprawy o rozwód. W umowie strony ustaliły przedmiot sprawy, wynagrodzenie, zasady zapłaty wynagrodzenia, czas trwania umowy. Strony ustaliły również, że radca prawny w wykonaniu umowy będzie mógł posłużyć się osobą trzecią; określiły również zasady odpowiedzialności stron za nienależyte wykonanie umowy. Proszę ocenić poprawność postępowania radcy prawnego.

47. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić, na czym polegają czynności zawodowe radcy prawnego w świetle ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych.

KAZUS

Pracodawca radcy prawnego powołał radcę prawnego w skład komisji antymobbingowej powołanej do rozpoznania skargi na innego zatrudnionego u tego samego pracodawcy radcy prawnego. Proszę odpowiedzieć na pytanie: czy radca prawny powinien odmówić udziału w pracach takiej komisji? Uzasadnij odpowiedź.

48. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę porównać wykonywanie zawodu radcy prawnego w ramach stosunku pracy oraz w kancelarii radcy prawnego. Proszę wskazać podstawowe cechy oraz podobieństwa i różnice w świetle ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, oraz Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego.

KAZUS

Radca prawny wykonujący zawód na podstawie umowy o pracę otrzymał od dyrektora jednostki polecenie sporządzenia opinii prawnej w przedmiocie zasadności przeprowadzenia inwentaryzacji. Dyrektor zasugerował radcy prawnemu, aby w opinii znalazła się konkluzja, iż inwentaryzacja nie jest uzasadniona i domagał się sporządzenia opinii w założonym przez niego kierunku. Proszę przedstawić sposób, w jaki radca prawny powinien wykonać powierzone mu zadanie oraz ocenić skuteczność wydanego radcy prawnemu polecenia służbowego na tle przepisów regulujących wykonywanie zawodu radcy prawnego, w tym przepisów kodeksu pracy.

49. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić sposób wyznaczania zastępcy radcy prawnego oraz zakres jego praw i obowiązków w świetle ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych oraz Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego.

KAZUS

Radca prawny został wyznaczony do pełnienia roli zastępcy radcy prawnego, który z przyczyn zdrowotnych nie mógł kontynuować prowadzonych spraw. Po wyznaczeniu radca prawny skontaktował się z klientem, powołując się na fakt ustanowienia go zastępcą radcy prawnego. W sprawie, która została przekazana mu do prowadzenia, został złożony pozew, ale w postępowaniu sądowym nie przeprowadzono jeszcze żadnych czynności. Klient oznajmił zastępcy radcy prawnego, że wynagrodzenie poprzedniemu radcy prawnemu uiszczył już w całości z góry i z tego względu nie zapłaci żadnego wynagrodzenia zastępcy. Proszę wskazać, w jaki sposób powinien zachować się w tej sytuacji wyznaczony zastępca radcy prawnego oraz wyjaśnić, w jaki sposób przepisy regulują kwestię ustalenia wysokości i pokrycia wynagrodzenia zastępcy radcy prawnego.

50. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zakres obowiązywania oraz zasady ogólne Kodeksu Etyki Prawników Europejskich (Kodeksu CCBE).

KAZUS

Radca prawny otrzymał ofertę zatrudnienia od spółki akcyjnej z siedzibą w Warszawie przy założeniu świadczenia pomocy prawnej z zakresu pomocy sądowej w określonych państwach Unii Europejskiej. Proszę rozstrzygnąć wątpliwości radcy prawnego, czy świadcząc pomoc prawną w opisanym stanie faktycznym, zobowiązany będzie do stosowania: 1) Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, czy 2) Kodeksu Etyki Prawników Europejskich, czy 3) Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i Kodeksu Etyki Prawników Europejskich.

51. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić regulacje Kodeksu Etyki Prawników Europejskich w zakresie honorarium radcy prawnego oraz porównać je z zasadami określonymi w Regulaminie wykonywania zawodu radcy prawnego, oraz Kodeksie Etyki Radcy Prawnego (Kodeksie CCBE).

KAZUS

Radca prawny otrzymał zlecenie od zatrudniającej go spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Polsce oraz spółki akcyjnej z siedzibą w Holandii posiadającej 70% udziałów w zatrudniającej go spółce w Polsce świadczenia pomocy prawnej w postępowaniu sądowym przed sądem we Francji. Proszę doradzić radcy prawnemu, czy może zawrzeć umowy z tymi spółkami o świadczenie pomocy prawnej w opisanym zakresie przewidujące dodatkowe honorarium za pomyślny wynik sprawy.

52. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić obowiązki radcy prawnego w przypadku zatrudnienia w kancelarii osób, które nie są związane tajemnicą zawodową.

KAZUS

Radca prawny w ramach prowadzonej kancelarii radcy prawnego zatrudnia pięciu pracowników, w tym dwóch aplikantów radcowskich, dwóch studentów prawa oraz pracownika administracyjnego. Wszystkie te osoby wykonują swoje obowiązki w ramach umowy o pracę. Proszę wskazać, jakie dokumenty związane z zatrudnieniem powinny zostać podpisane przez tych pracowników. Proszę opisać, jaka odpowiedzialność i w jakich sytuacjach będzie ciążyć na radcy prawnym w przypadku ujawnienia przez zatrudnione osoby okoliczności dotyczących prowadzonych spraw osobom trzecim.

53. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zagadnienie dysponowania przez radcę prawnego środkami pieniężnymi klienta w świetle przepisów Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego oraz Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

KAZUS

Radca prawny przyjął zlecenie od klienta stale przebywającego w USA w zakresie udzielania pomocy prawnej w celu ustalenia majątku, jaki przypadł klientowi w spadku po jego rodzicach. Strony ustaliły, że klient pokryje wszystkie koszty, jakie będą wynikały z podejmowanych przez radcę prawnego czynności i w tym celu przekazał na konto kancelarii kwotę 5 000 zł, zobowiązując radcę prawnego do szczegółowego rozliczenia się z otrzymanej zaliczki. Radca prawny w okresie pierwszych trzech miesięcy współpracy wydatkował kwotę 1 000 zł, pozostałą kwotę wykorzystał do własnych celów, aby opłacić ratę leasingu na samochód. Założył, że zwróci tę kwotę za dwa miesiące lub rozliczy z należnym mu od klienta wynagrodzeniem. Proszę ocenić sytuację na tle przepisów Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego oraz Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

54. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić wymagania dotyczące lokalu kancelarii radcy prawnego oraz zasady dotyczące przechowywania dokumentów związanych z prowadzonymi sprawami.

KAZUS

W trakcie wizytacji kancelarii radcy prawnego ujawniono, że radca prawny po zakończeniu prowadzenia sprawy nie przekazuje akt sprawy klientom, a pozostawia je w lokalu kancelarii. Sposób postępowania z aktami nie jest między nim a klientami ustalany. Akta ułożone są w odpowiednich regałach, bez anonimizacji danych. Regały znajdują się w sekretariacie kancelarii, w miejscu, gdzie zlokalizowana jest poczekalnia klientów. Proszę dokonać oceny prawidłowości postępowania radcy prawnego, na tle przepisów Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego oraz Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

55. ZAGADNIENIE WPROWADZAJĄCE

Proszę omówić zasady wyznaczania radcy prawnego pełnomocnikiem z urzędu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz obrońcą z urzędu w sprawach o przestępstwa skarbowe.

KAZUS

Przed Dolnośląskim Urzędem Celno-Skarbowego we Wrocławiu w Referacie Dochodzeniowo-Śledczym w Legnicy prowadzone jest postępowanie przygotowawcze przeciwko Janowi Kowalskiemu, którego miejsce pobytu nie jest znane i wobec którego postanowieniem z dnia 1.09.2021 r. zastosowano przepisy postępowania w stosunku do nieobecnych. Sąd Rejonowy

w Poznaniu, Wydział Karny wydał na wniosek Prokuratury Okręgowej w Legnicy zarządzenie 4.11.2021 r. o wyznaczeniu obrońcy z urzędu dla Jana Kowalskiego w osobie radcy prawnego Pawła Kowala z siedzibą kancelarii w Poznaniu, które radca prawny odebrał w dniu 26.11.2021 r. UCS we Wrocławiu referat z Legnicy mailem z dnia 19.11.2021 roku poinformował radcę prawnego o wyznaczeniu na dzień 26.11.2021 r. i na dzień 29.11.2021 r. możliwości końcowego zaznajomienia się z aktami w siedzibie Referatu w Legnicy. Jak powinien postąpić radca prawny? Jakie czynności powinien podjąć radca prawny celem zwolnienia z obowiązku wykonywania funkcji obrońcy z urzędu i jak to uzasadnić?

III. ORGANIZACJA I FUNKCJONOWANIE SAMORZĄDU RADCÓW PRAWNYCH

1. Proszę omówić istotne cechy samorządu radców prawnych jako podmiotu prawa publicznego i prywatnego.
2. Proszę omówić zadania samorządu radców prawnych na tle konstytucyjnych zadań samorządów zawodów zaufania publicznego.
3. Proszę omówić sposoby sprawowania pieczy nad należytym wykonywaniem zawodu przez samorząd radców prawnych.
4. Członkostwo w samorządzie radców prawnych – charakter, nabycie, utrata, ewidencja radców prawnych, lista radców prawnych.
5. Tryb podejmowania uchwał przez organy samorządu radców prawnych w sprawach wpisu na listę radców prawnych i aplikantów radcowskich.
6. Szczególne uprawnienia aplikantów radcowskich po zakończeniu odbywania 3-letniego okresu aplikacji radcowskiej.
7. Szczególne uprawnienia pracownika będącego aplikantem radcowskim.
8. Proszę omówić nadzór nad działalnością samorządu zawodowego radców prawnych.
9. Proszę przedstawić strukturę organizacyjną samorządu zawodowego radców prawnych.
10. Proszę wymienić organy Krajowej Izby Radców Prawnych oraz okręgowej izby radców prawnych, oraz omówić zasady wyboru i kompetencje jednego, wybranego organu.
11. Krajowy Zjazd Radców Prawnych, Zgromadzenie okręgowej izby radców prawnych – uczestnicy, kompetencje, zasady działania.
12. Krajowa Rada Radców Prawnych i jej prezydium, Rada okręgowej izby radców prawnych i jej prezydium – wyłanianie, kadencja, kompetencje oraz funkcjonowanie.
13. Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych – pozycja ustrojowa, sposób wyboru, zadania.
14. Dziekan rady okręgowej izby radców prawnych – pozycja ustrojowa, sposób wyboru, zadania.
15. Wizytatorzy – pozycja ustrojowa, sposób wyboru, kompetencje.
16. Organy i funkcje w samorządzie radców prawnych, wyposażone w kompetencje związane z problematyką odpowiedzialności dyscyplinarnej – pozycja ustrojowa, sposób wyboru, kompetencje.
17. Czynne i bierne prawo wyborcze do organów i na funkcje w samorządzie radców prawnych, ograniczenia dotyczące sprawowania tej samej funkcji, wpływ skazania prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym na prawa wyborcze.

18. Przedstaw zasady przeprowadzania wyborów do organów i na funkcje w okręgowej izbie radców prawnych oraz w Krajowej Izbie Radców Prawnych.
19. Proszę omówić procedurę odwoławczą od uchwał rady okręgowej izby radców prawnych.
20. Gospodarka finansowa samorządu radców prawnych – źródła finansowania działalności samorządu, zasady prowadzenia gospodarki finansowej, organy i funkcje związane z gospodarką finansową, sposób ich wyboru oraz zadania.
21. Prawnicy zagraniczni a samorząd zawodowy radców prawnych.
22. Patron aplikanta radcowskiego – sposób i warunki powołania, obowiązki patrona i zasady ich wykonywania.
23. Prawa i obowiązki aplikanta radcowskiego.
24. Urlop dziekański, zasady udzielania, czas trwania.
25. Staż zagraniczny aplikanta radcowskiego – dopuszczalność, czas trwania, tryb zezwolenia.
26. Zasady usprawiedliwiania nieobecności przez aplikanta radcowskiego na zajęciach, praktykach i kolokwiach.
27. Wpis i skreślenie z listy radców prawnych, zawieszenie prawa wykonywania zawodu – przesłanki oraz procedura.
28. Przepisy szczególne dotyczące wpisu na listę radców prawnych bez odbycia aplikacji i złożenia egzaminu radcowskiego.
29. Przepisy szczególne dotyczące przystąpienia do egzaminu radcowskiego bez odbycia aplikacji radcowskiej.
30. Wpis i skreślenie z listy aplikantów radcowskich – przesłanki oraz procedura.
31. Przepływ osób między zawodami prawniczymi – zasady, tryb postępowania, rola Rady okręgowej izby radców prawnych.
32. Proszę omówić podstawowe obowiązki radców prawnych wobec samorządu radców prawnych.
33. Zastępca radcy prawnego – przesłanki i tryb wyznaczenia, status, zakres praw i obowiązków.
34. Proszę omówić obowiązek uiszczania składek na rzecz samorządu radców prawnych i skutki jego naruszenia.
35. Proszę wskazać oraz dokonać krótkiej charakterystyki przesłanek odpowiedzialności dyscyplinarnej radców prawnych i aplikantów radcowskich.
36. Proszę omówić etapy postępowania dyscyplinarnego oraz rolę poszczególnych organów biorących w nim udział.
37. Proszę omówić instytucję dochodzenia dyscyplinarnego, w tym przesłanki jego wszczęcia i umorzenia, zasady prowadzenia oraz związane z tym obowiązki informacyjne wobec Ministra Sprawiedliwości.
38. Proszę omówić podstawowe zasady proceduralne obowiązujące w postępowaniu dyscyplinarnym oraz wyjaśnić, na czym polega odpowiednie stosowanie w postępowaniu dyscyplinarnym przepisów Kodeksu karnego oraz podać przykłady takiego zastosowania.
39. Strony i organy biorące udział w postępowaniu dyscyplinarnym.
40. Kary dyscyplinarne, środki dyscyplinarne i zabezpieczające – katalog, zasady wymierzania kar i stosowania środków.

41. Formy rozstrzygnięć zapadających w postępowaniu dyscyplinarnym środki odwoławcze w tym postępowaniu. Proszę omówić zagadnienie wykonywania orzeczeń sądów dyscyplinarnych.
42. Proszę omówić problematykę nadzoru Ministra Sprawiedliwości nad postępowaniem dyscyplinarnym oraz sądowej kontroli postępowania dyscyplinarnego.
43. Ostrzeżenie dziekańskie – przesłanki, tryb stosowania, skutki.
44. Proszę omówić problematykę przedawnienia w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej.
45. Proszę omówić zagadnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej prawników zagranicznych.
46. Proszę omówić obowiązki radców prawnych oraz samorządu radców prawnych w sferze doskonalenia zawodowego radców prawnych.
47. Proszę omówić działania podejmowane przez uprawnione organy samorządu radców prawnych w sytuacji niezrealizowania przez radcę prawnego obowiązku doskonalenia zawodowego w wyznaczonym cyklu szkoleniowym.
48. Proszę przedstawić zasady wyznaczania radców prawnych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.
49. Proszę omówić tryb i zasady wykonywania przez radców prawnych nieodpłatnej pomocy prawnej w powiatach.
50. Wskaż właściwe organy samorządu radców prawnych realizujące wyznaczanie radców prawnych do prowadzenia spraw z urzędu w trybie kodeksu postępowania cywilnego oraz prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, a nadto tryb zwalniania od obowiązku zastępowania strony.